

[Hans Thyge Jacobsen.]

maa man tale paa en noget anden Maade end den, man bruger her for Tilfældets Skyld, og jeg kunde have Lyst til at sige, om vi ikke skulde være enige om at bringe disse Ting i nogenlunde Klarhed. Jeg tror, det vilde lette vore Forhandlinger.

Jeg er ikke interesseret i at skærme en falsk Kapitalisme, og for saa vidt der i det foreliggende, meget alvorlige Tilfælde skulde komme til at foreligge et Hensyn til den falske Kapitalisme, vil det ærede Medlem finde mig ved sin Side til at bekæmpe en saadan Hensyntagen, men lad os overfor den ægte Kapitalisme, hvor det ærede Medlem udnytter Forholdene i det daglige Liv — og det skal han roses for —, være enige om at rose den ogsaa i vore Ord.

Madsen-Mygdal: Hvis det er Meningen, at dette Lovforslag skal behandles hurtigt og eventuelt gennemføres hurtigt, er det vel ikke værd, at vi sætter os for at gøre hele Spørgsmaalet om Privatkapitalismen og Statssocialismen op i Eftermiddag eller i Morgen. Jeg skal derfor stadig afholde mig fra at gaa ind i den Diskussion, her er rejst. Jeg skal kun sige til den højtærede Handelsminister, der ogsaa maatte ind paa at omtale det økonomiske System, som Verden over og her i Landet var Skyld i disse Sammenbrud og ogsaa var Aarsagen til, at Burmeister & Wain er brudt sammen, at jeg ved ikke, hvad det er for et økonomisk System, den højtærede Handelsminister tænker paa. Hvis han tænker paa det System, som desværre er blevet almindeligt Verden over, og som den højtærede Minister er en udmærket Repræsentant for her i Landet, nemlig, at Staten efterhaanden blander sig ind i alt muligt og griber ind i det økonomiske Liv paa alle mulige Omraader, regulerer Handelen mellem Landene, Handelen indenfor Landene og Produktionen indenfor Landene, saa er det ganske rigtigt, at det er et System, som er i Færd med at bringe det hele i Uorden. Men det var neppe det, den ærede socialdemokratiske Ordfører (S. Munk) tænkte paa, da han talte om det kapitalistiske System.

Maa jeg med det samme sige til den ærede Ordfører, at jeg synes ikke, han var ret heldig med at finde Eksempler paa, at offentlige Virksomheder betalte sig, og det kommer jo af, at saadanne findes ikke. Naturligvis, naar Staten tager et Monopol, saa kan den skabe sig Indtægter derigennem. Det kan Kommunen ogsaa. Men om det nu egentlig er noget, Staten eller Kommunen skal rose sig af — naar f. Eks.

Københavns Kommune har Indtægt af sit Monopol paa Gasforsyning og Elektricitetsforsyning —, det turde dog være tvivlsomt. Hvis det offentlige tager saadant et Monopol og udnytter det haardt og brutalt, kan man nok skaffe sig Indtægt og Overskud, men det er en Form for Beskatning, som jeg ærlig talt ikke troede, Socialdemokratiet var en særlig Ynder af — men det er det maaske blevet, saa har det imidlertid meget lidt at gøre med det oprindelige socialdemokratiske Udspring.

Og selv hvor der er et Monopol, viser det sig, at i disse Tider giver de paagældende Statsvirksomheder ogsaa Underskud. Postvæsenet har ganske vist indtil for nylig givet Overskud; det er et absolut Monopol, Staten her har, men selv denne Monopolvirksomhed i Statens Haand giver i Dag Underskud. Nej, det skal det ærede Medlem ikke anstrenge sig med at finde Eksempler paa, for det er en Hovedregel, der bekræftes Gang paa Gang, at hver Gang det offentlige overtager en Virksomhed, giver den Underskud; selv naar der er Monopol, kan den give Underskud, men skal den ud i Konkurrencen, saa er den haabløst fortabt. Denne Kendsgerning danner ikke nogen god Baggrund for at tale saa nedsættende om det privatkapitalistiske System, og om de Velsignelser der er opnaaet, hvor Staten overtager Virksomhederne.

Jeg maa i øvrigt sige, at det glæder mig at høre den højtærede Handelsministers Forsikringer om, at det slet ikke er Meningen, at Staten skal overtage og drive den Virksomhed, der her er Tale om. Det er en Udtalelse, der glæder mig, for hvis det er den højtærede Handelsministers bestemte Opfattelse, skulde man tro, at der var Mulighed for at komme til Enighed om dette begrænsede Lovforslag. Men saa maa jeg rigtig nok sige, at saa forstaar jeg ikke, hvorfor § 5 er affattet som den er, og jeg maa beklage, at den højtærede Handelsminister udtalte, at § 5 er nøje gennemtænkt, for hvis den er nøje gennemtænkt, maa den ogsaa dække over Realiteter.

Men hvorfor er det netop nødvendigt, at Handelsministeren i to Maaneder skal staa som den faktiske Leder af dette store Skibsværft, fordi det beklageligvis er blevet nødvendigt at give en Henstand paa to Maaneder? Det forstaar jeg ikke. Ministeren siger, det forpligter ikke til, at det skal være ham, der har den egentlige Ledelse og træffer alle Afgørelser i den Tid. Men hvorfor vil saa den højtærede Minister absolut anbringe sig selv i Forgrunden,